

[anlac](#) • Dec 13th, 2008 •

Nhà tôi có trồng hai cây mai trong chậu. Về tôi thích trồng vài cây cảnh nhỏ trong nhà nhưng trồng gì cũng khó sống ngoi tôi trồng mai. Khoảng mấy năm trước khi đến thăm Montreal, nhà thơ Thùy Trang cho chúng tôi mua cây mai nhỏ. Cây mai chậu cho nhà đến nơi tôi đi ngay trước cửa chậu tay lái mà cảnh sát biên giới ở Canada đâu không thấy mà c là cây gì mà c dù luật mang cây trái sang biên giới rất nghiêm khắc. Cây mai lớn rất nhanh cho đến ngày nó mất ngói ở bên ghé chậu và phán rằng Tôi sắp đến nên nhặt lá để cây mai trở bông.

Chúng tôi đi đi t nghe tiếng nhặt hặt lá mai dù nhiều lá vẫn còn xanh và thơm chỉ còn non. Vài hôm sau cây mai chậu.

Tôi bài học cay đắng đó, sau này khi mua cây mai khác từ vùng Florida ngoài quê, chúng tôi mua mai chậu là thời gian rụng lá và trở bông bất cứ lúc nào chúng thích. Công việc của chúng

tôi là canh chäng nhiät đä, giä cho mai đäc đä ánh sáng, mùa hè đem ra sân, mùa đông đem vô nhà, bón phân và täi näc. Năm nay cũng thä. Tôi không nhät lá nhäng thäng qua hai cây mai län lät tä räng lá, mäc lên nhäng chäi non màu tím và nhäng nä màu xanh.

Näu ä chä hoa nào đó trong näc hai cây mai nhà tôi dù đem biäu không chäa chäc có ngäi nhän nhäng ä miän Đông giá rét cäa näc Mä, chúng đäc coi quý chäng khác gì là linh chi ngàn năm. Mai nä trong khung cänh chäng có gì gäi là xuân. Mùa xuân ä đây và cä bên nhà đäu chäa đän. Träi mäi säp vào đông. Boston län nhä säm hän mäi năm. Nhiäu đäm nhiät đä đã xuäng đän mäc đông đá. Buäi sáng đän đäng ngän tä nhà bäc ra xe đã đóng thành băng. Hôm nay chä mäi cuäi thäng 11. Thäng 11 đäi väi tôi là mät thäng nhiäu kä niäm. Tôi xem ngày 20 thäng 11 nhä là ngày län län vì cách đây 27 năm, 8 giä täi ngày 20 thäng 11 năm 1981, tôi đät chân đän thành phä “có tôi đây xa lä” nhäng nay trä thành thân thiät này.

Nhäng năm träc rän hän, tôi thäng dành ngày 20 thäng 11 đä lái xe vä thăm con đäng Parkvale ä Allston, näi bác Tôn Thät Ân, ngày đó còn làm viäc cho cä quan bäo trä, đäa tôi vä säng nhäng ngày đäu tiên väi nhäng ngäi cùng cänh ngä. Dù bác chä làm công viäc cäa mät nhân viên, tôi cũng biät än bác vì sau bao nhiêu chuyän đi xa cäa đäi mình län đäu tiên có mät ngäi đän đón. Khi có đäp đi lên häng bäc cäa thành phä, tôi thäng trä läi thăm con đäng Commonwealth. Con đäng có hai hàng hoa sä đäp thäng đäc in trong các bäu thiäp đä giäi thiäu vä thành phä Boston. Đäng Commonwealth có träng đäi häc Boston, näi tôi ghi danh häc môn ngôn ngữ đän toán đäu tiên hät säc khó, đäm ngä thäng chiêm bao thäy mät ông thäy. Thäi đó, mäi sinh viên dù chuyên ngành cũng chä đäc xä đäng máy mäi tuän 8 giä ngoäi trä sau 11 giä täi đän 5 giä sáng. Nhäng kä đánh máy theo kiäu “nhät đäng chä” nhä tôi thäng phäi ngä säm đä khuya thäc đäy đi làm bài. Trên đäng Commonwealth còn có trä sä cäa International Institute of Boston, cä quan thiän nguyän đã bäo trä tôi trong nhäng ngày mäi đän. Tôi cũng thích ghé ngang qua công ty Teradyne, mät công ty đän tä quen thuộc väi ngäi Viät, näi län đäu trong mät buäi chiäu mäa, tôi đã gäp gä mät ngäi, sau này trä thành vä tôi. Nhäng ngäi quen, có ngäi còn ngäi mät và nhäng con đäng, căn nhà, hàng cây, qua mäy chäc năm đã thay hình đäi đäng nhäng trong lòng tôi kä niäm vän màu xanh. Kä niäm, dù vui hay buän, dù ngät ngào hay cay đäng, näu biät chiêm nghiäm, cũng giúp thăng hoa cho cuäc säng con ngäi.

Träi năm nay cũng mßa nhiáu hän năm träc. Mßa và mßa. Nhäng cän mßa länh kéo dài suät cuäi tuän qua. Mßa nhiáu đän mäc Thäng Đäc tiäu bang Massachusetts phäi tuyên bä tình träng khän cäp đä phòng chäng lät. Nhäng chäng đäng cäa đäi tôi đi qua cũng đäc đánh đäu bäng nhäng cän mßa. Tôi räi làng Mã Châu mät mình khi còn rät nhä và đêm đäu tiên ä Đà Näng là mät đêm mßa. Tôi vào Sài Gòn trong mät chiäu mßa và đêm tä giả Sài Gòn cũng trong cän mßa län. Và bao nhiêu cän mßa khác. Mßa khi lái xe räi thành phä có ánh trắng mäi sáu soi đäng, mßa khi xa sân träng trung häc có hàng phäng vĩ, mßa khi län cuäi đäp xe qua con đäng Duy Tân có bóng me xanh. Và bao nhiêu kä niäm, dù mät ngày, mät năm hay mät đäi, dù còn ä läi hay ra đi väi vàng nhä nhäng chiäc lá cuäi thu, âm häng cäa chúng vän còn vang trong tâm hän tôi bät tän.

Mßa làm tôi nhä läi nhäng cän mßa tuyät chào đón tôi 27 năm vä träc cũng vào cuäi tháng 11 này. Tôi quen đi và đän mät mình nhäng phäi công nhän khi räi Manila đä đän Boston là mät trong nhäng thay đäi län nhät. Sáng 17 tháng 11 năm 1981, đäi điän Cao äy Tä Nän phát cho chúng tôi mäi ngäi mät tä giäy có ghi nhäng chuyän bay đi và đän. Täm giäy cäa tôi có ghi phi träng tôi sä đän bäng chä BOS. Tôi không hiäu đó là đầu vì chäa quen väi cách viät tät các phi träng Mä. Nhân viên Cao äy giäi thích träm cuäi cùng cäa tôi là Boston. Đäng trong góc phòng tôi nghĩ vä thành phä mang tên cäa mät đäu nhäc buän. Boston xa xôi quá. Phän län ngäi trong đoàn sä vä California näng äm vì hä có thân nhân. Tôi thuäc điän “mä cô”, hiäu theo nghĩa tän nän là không có thân nhân ä Mä, sä đi vä xä län.

Và nhä thä, đoàn ngäi tän nän chúng tôi lên xe bus ra phi träng. Gia tài cäa tôi, däm bài thä đang đä và mät bä áo quän. Hôm räi träi Palawan, tôi mang dép ra phi träng đi Manila. Mät ngäi nhäc tôi nên lên chä Sä Pascal xin mät đôi giày. Tôi không đi, tä nghĩ Sä còn phäi lo chăm sóc cho đám trä em, mình län räi nên tä lo liäu läy. ä Manila, mät ngäi quen cho tôi mät đôi giày nhäng sä nhä hän bàn chân tôi nhiáu. Đôi giày chät chäi làm mäy ngón chân tôi chäy máu. Và nhä thä, tôi täm biät träi Palawan thân thäng, täm biät thä đô Manila kä niäm, täm biät cäng Subic Bay näi chiän häm White Plains có thä đang nhä neo, täm biät đät näc Philippines väi lòng biät än bäo bäc, täm biät Thái Bình Đäng bao la näi đäng bào tôi đang län län trong dòng näc đó và täm biät phäng đông, tôi mang thä đi vä phäng tây bäng đôi chân đang rä máu, theo cä nghĩa đen län nghĩa bóng. Không ai đäa tän, nhä trong thä Nguyän Bính, tôi “mät mình làm cä cuäc phân ly”.

Ngồi trên máy bay mà lòng miên man tưởng tượng những gì đang chờ đón mình. Hôm còn nhớ tôi nhieu lần đi xa nhưng không ý thức hết sự quan trọng của một chuyến đi. Ngày đó tôi đi như con chim nhỏ cuồn theo dòng đời như nghỉ ngơi. Với đôi cánh nhỏ nhoi và sức bay yếu ớt của mình, tôi chỉ biết nương theo chiều gió mà say sớt. Có khi đậu trúng bãi cát nóng Sơn Chà, có khi rơi xuống rừng cây khô Đà Nẵng, có khi rơi ở đâu đó giữa rừng già ở Hội An, nhưng dù ở đâu, trong hoàn cảnh nào, tôi cũng đã cố gắng bay lên để hót vang giữa núi rừng đầy bất trắc.

Không phải bây giờ mà ngày xưa cũng thế, không ai biết tôi mất mình. Tôi có con người của xã hội và con người của riêng tôi, hòa hợp và tưởng tượng, im lặng và sôi nổi, luôn cố gắng làm điều tốt nhưng cũng phải nhận nhiều nỗi buồn. Tôi luôn say sớt vui, rất lạc quan và rất yêu đời. Tôi luôn tìm kiếm những điều tích cực ngay cả trong những hoàn cảnh vô cùng tuyệt vọng như khi đứng trên bờ kinh Chu Hồi mất buổi sáng tháng 6 năm 1981 chong hân. Nhưng bay đến Boston thì khác. Năm 1981 tôi đã tự nguyện thành và nguyện núi đang chờ tôi ở Boston cũng cao hơn nhiều so với những ngọn núi tôi từng đi. Tôi không chỉ phải chờ đợi cách vượt qua mà còn phải vượt qua bằng con đường ngắn nhất và nhanh nhất.

Sau 27 năm, ngọn núi vẫn còn đó, thách thức vẫn còn đó, bao nhiêu việc muốn làm vẫn chưa làm xong, một số việc tôi tự nguyện vẫn còn là một số, nhưng ít ra, nhân ngày đánh dấu 27 năm đến nay trên nóc M, nhìn lại đời mình, tôi nghĩ mình đã làm được một vài việc có ích cho xã hội, đã đi một đoạn đường, đã gieo trên mảnh đất khô mà tôi đặt chân qua vài hạt giống tôi tin là tốt cho tương lai. Và tất cả những điều tôi đã làm sao không thành tựu thì tôi đi một chút liếc căn bản. Đó là tình nguyện. Tình nguyện trong những ngày ở ngoài nước không biết đâu xa mà ngay trong cộng đồng tôi đang sống. Một cái bắt tay, một lời chào, một lời an ủi, một tiếng cười và nhiều khi cả những giọt nước mắt chia buồn đã tạo trên xã hội này một góc quê hương. Chúng tôi nương tựa vào nhau, gần gũi nhau hơn cả những người thân thiết trong gia đình. Đột nhiên một bên kia trái đất xa xôi những tình nguyện có thể khắp nơi và vô cùng gần gũi. Khái niệm cộng đồng không phải là khái niệm mới mà đã có trong đời sống của nhân bản đầu tiên nhưng giá trị thật sự của khái niệm này chỉ thể hiện trong sự hình thành của cộng đồng người.

Viết hồi ngoại sau 1975.

Ở Boston trong những năm đầu thập niên 1980, tôi biết có nhiều người chuyên đi tìm kiếm những nghề, các hãng xưởng, các lớp tiếng Anh miễn phí hay những chỗ cho mượn nhà rẻ để gửi đi thi học cho bà con còn gặp khó khăn. Mỗi tuần chúng tôi gặp nhau để nghe các anh chị đó thông báo những tin tức họ vừa tìm hiểu được. Họ không làm cho chúng ta quan tâm đến nguy hiểm nào của những chỗ này nói được tiếng Anh tốt hơn nhiều người khác. Tôi cũng biết một anh suốt nhiều năm trước đã tận tụy với công việc đi đón người mới đến, tiếp họ về và viết biên cho đến các đợt HO sau này. Dù khuya muộn bao nhiêu, tuy rất ngại gặp họ hay giá rét căm căm anh vẫn đứng chờ trên hành lang phi trường để mang đến cho bà con về đất chân xuống máy bay những lời thăm hỏi đầu tiên vô cùng cần thiết. Nhờ vậy tránh bão, chúng tôi đã gặp nhau mà sống được tàn cây phong và sống yên ổn với nhau bằng que củi tinh thần.

Những người họ có lòng tốt như thế không phải chỉ có ở Boston mà chỗ khác cũng có ở Montreal, Toronto, Chicago, San Jose, Santa Ana, Paris, Sydney, Berlin và khắp nơi tôi hỏi người. Tên tuổi của họ có thể không được vinh danh trong những tiếng từng sang trọng, không được nêu trong danh sách của những anh hùng làm rạng danh cộng đồng người Việt. Không, họ không phải là những khoa học gia có nhiều bằng sáng chế, những trí thức học nhiều hiểu rộng, những chủ công ty lớn, những dân chủ được bầu bán, những thế gia giàu có những người thi đua học để chúng ta đã phải khó khăn vất vả biết bao nhiêu. Con đường nào, đi đâu cũng có tên những của con đường trở thành của cộng đồng người Việt Nam phải được mang tên họ, những người họ người Việt Nam làm việc trong âm thầm những đờy lòng nhân ái.

Nếu không có tình cộng đồng có thể tôi vẫn sống, cũng học ra trường, cưới vợ, có con và đi làm để xây dựng cho mái ấm cho riêng của mình, những tình cộng đồng đã mang đến những điều tôi không có. Tình cộng đồng là mùa xuân của cuộc đời tôi, đã giúp tôi mang cái riêng vào cái chung, giúp tôi hiểu ý nghĩa gì tốt mà tôi đang uống, chén cơm mà tôi đang ăn. Tình cộng đồng là nguồn suối của rất nhiều thơ và văn tôi. Tháng 8 năm nay, tôi in một cuốn sách

mäi nhäng cä ý dành đän gän ngày kä niäm 20 tháng 11 đä giäi thiäu đän bà con Boston träc cä khi đi giäi thiäu vài näi khác. Nhä tôi có thäa väi bà con có mät hôm đó, hä không phäi là đäc giä hay là nhäng ngäng i thäng ngoän vän häc nghä thuät nhäng là mät phän trong đäi säng tinh thän, là näi dung và tâm hän cäa cuän sách tôi väa viät. Tôi đi nhiäu näi nhäng bao giä cũng muän vä läi Boston, thành phä thân yêu näi tôi säng lâu hän thäi gian tôi đã säng ở Viät Nam. Không có đäi säng tän nän, hän nhiên vän có tôi nhäng sä không có Trän Trung Đäo, bút hiäu mà tôi đät cho bài thä đäu tiên viät ngoài Viät Nam. Boston gän liän väi tình cäm cäa tôi nhä mät ngäng i anh văn nghä, nhà văn Trän Hoài Thä có län đã viät: “Con đäng Dorchester qua nhäng tiäm ăän, täp hóa Viät Nam. Và mät khu Viät. Và nhäng gäng mät da vàng. Và nhäng läi trao đäi bäng tiäng mä đä vang trên bãi đäu xe. Đäi säng vän bän rän. Cäi lòng vän quay quät. Nhä nhưng vän bão bùng. Bän häu mäy thäng trôi thät tän.

Mäy thäng đäi mät chuyän đäng ngang...Cái mäu sä chung äy là mäu sä cäa bät cä ngäng i tän nän nào trong chúng ta...Cám än Boston väi nhäng con tim kä điäu. Näu không có nhäng con tim này, tôi nghĩ, chäc chän sä không có Trän Trung Đäo”.

Thät väy, có län, sau khi bán căn nhà ở Dorchester nhäng läi không di chuyän vä thành phä khác, vä chäng tôi phäi đi tìm mua căn nhà mäi. Chúng tôi đän phía nam tiäu bang Massachusetts và tìm đäc mät căn nhà rät khang trang nhäng giá cä phäi chäng vì khá xa thành phä. Trên đäng lái xe vä, vä tôi đoan chäc là tôi sä không mua căn nhà đó, lý do đän giän vì xa cách väi cäng đäng ngäng i Viät Boston. Vä tôi nói đäng. Tôi không thä säng xa cäng đäng Viät Nam. Tôi chä có thä nhäng näi nào mà trong vòng 20 hay 30 phút tôi phäi có mät khi cäng đäng cän đän tôi. Tôi không có phòng mäch ở Boston, không có nhà hàng ở Boston, không có văn phòng luật sä ở Boston và tôi cũng chäa bao giä đäm nhiäm mät chäc vä gì trong ban chäp hành cäng đäng nhäng khi nghĩ đän cäng đäng, tôi luôn nghĩ đó là cäng đäng cäa tôi, giäng nhä nhà tôi bäy giä hay chùa tôi, cây đa thân thiät cäa tôi ngày träc. Câu nói “Cäng đäng cäa tôi” thä hiän mät quyän sä häu nhäng không phäi sä häu tài sän vät chät là mät thä sä häu tình cäm, mät mäi tình đã gän bó thäy chung väi tôi suät 27 năm qua.

Trong chương trình thơ nhóc, tôi vẫn còn đọc các chú bác anh chị ở Atlanta gửi một cách thân thiện là “nhà thơ trẻ”. Thốt ra tôi không còn trẻ nữa nhưng vì họ hiểu rằng người trẻ gửi tôi như thơ trong lòng để tôi mãi trẻ cũng có một trong buổi chiều đi chợ lớn này. Mái tóc họ bạc hơn và những bước đi chậm hơn nhiều nhưng họ vẫn giữ trong tâm hồn một tình cảm và một hình ảnh nhà thơ nguyên vẹn như xưa trong lòng tôi đã ghé thăm.

Ba mßi ba năm, tänh ngày đäu tiên khi ánh mät còn ngäng ngàng, bäc chân còn ngän ngäi, câu nói còn väng vä, cäng đäng Viät Nam đã träng thành vä mäi phäng diän. Nhäng siêu thä mäi ngày mät đông hän, thäng xá räng hän, nhà cäa cao hän, xe cä mäi hän. Hän nhiên, cäng đäng Viät Nam chäa phäi là mät cäng đäng tuyät väi, hoàn häo nhä mäi chúng ta có thä đang mä cä. Có nhäng đäu chäa trän vän, nhiäu hiän täng tiêu cäc và nhiäu cä mä chäa trä thành hiän thäc. Mäi khi lät trang quäng cáo cäa mät tä báo, ä bät cä tiäu bang nào, ä bät cä näc nào, chúng ta cũng thäm tä häi phäi chi tät cä ông bà bác sĩ, nha sĩ, däc sĩ, luät sä, thäng gia đang quäng cáo đäy kín tä báo kia, dành mät ngày, mät ngày thôi, đä đän väi nhau trong lä Giä Tä Hùng Väng hay Tät Dân Täc thì cäng đäng chúng ta sä đäp hän, sä mänh hän, sä äm cúng hän biät bao nhiêu. Ngoäi trä mät sä ít có tình thän đän thân, mät sä khác đông hän vän còn xa cách, vän xem cäng đäng ngäi Viät đän giän chä là nhäng khách hàng không khác gì ngäi Hoa, ngäi Mä. Hä quên räi chäng? Trong ký äc chäa phai cäa nhäng läu dân väa bän cä ra đi, có hä trong nhäng ngäi täng säp hàng träc cä quan an sinh xã häi đä lãnh tiän träc p, có hä trong nhäng đoàn ngäi chân ät chân ráo, läc đäng, läc näo giäa phäng ngäi. Hàng cây phong còn đó nhäng bäy chim đã säm bä nhau đi khi mùa đông đän. Tôi mong có mät ngày hä sä đän, đứng ra là sä trä vä, đä tìm läi chính mình trong cäng đäng ngäi Viät väi tä cách là thành viên cäa mät đäi gia đình, näi chính hä đã nhä đó mà thành công.

Không giäng nhä các tình träng rä chia, hän thù và phân hóa thäng thä hiän qua nhäng hiän täng tiêu cäc trong đäi säng hàng ngày mà ai cũng đä dàng nhän thäy, tình thäng là dòng suäi mát nhäng nhiäu khi chäy rät âm thäm, nhä sáng nay trong nhà tôi nhäng búp mai xanh đã âm thäm nä thành nhäng cánh hoa vàng räc rä. Mùa xuân đang län näa qua đây.